

Vzdělávací obor:

Tělesná výchova

Očekávaný výsledek učení:

CZB-TEV-002-ZV9-009

Naplní uje při pohybových činnostech některé olympijské myšlenky – čestné soupeření, respekt k odlišnostem, podpora znevýhodněných osob, ochrana přírody, uplatňování práv a povinností vyplývajících z různých rolí.

Popis úrovně Na cestě

- Koriguje své jednání v duchu fair play.
- Označí nevhodné jednání a zdůvodní, v čem byla porušena práva a povinnosti.
- Uvědomuje si rozdílnost pohybových dovedností, předpokladů a zájmů ostatních.

Vrstevnícké učení – fotbal

Autor materiálu: PhDr. Jakub Forýtek

Anotace

Cílem této aktivity je, aby žáci při fotbalových herních činnostech **naplňovali myšlenky respektu k odlišnostem a podpory znevýhodněných osob**. Budou se **aktivně učit a učit ostatní**, pomáhat si navzájem a vytvářet pozitivní a inkluzivní atmosféru, kde se každý cítí ceněný a má možnost se zlepšovat.

Vrstevnícké učení je vhodné využívat právě v případech a hrách, kdy pozorujeme velké rozdíly v pohybových dovednostech žáků.

Zadání pro žáky

Dnes se zaměříme na **vrstevnícké učení**, tedy budeme se učit jeden od druhého.

Vaším úkolem je aktivně pomáhat v nácviku herních dovedností.

Co musíte splnit:

1. Respekt k odlišnostem:

- **Každý je důležitý!** V našich týmech jsou žáci s různými fotbalovými dovednostmi. Přistupujte ke všem s **respektem**. Nesuďte nikoho za jeho dovednosti nebo chyby. Každý se učí a zlepšuje svým vlastním tempem.
- Pojdme si říct, proč je důležité se **vzájemně respektovat**.
- **Žádné posměšky ani nadávky**. Podporujte se, i když se někomu něco nepovede.

2. Tréninkové stanoviště: Učím se od kamaráda! (nácvik dovedností ve dvojicích):

- Rozdělíme se na **dvojice**. V každé dvojici by měl být **jeden žák s již osvojenými dovednostmi a jeden, který se chce zlepšit** v konkrétní oblasti.

- Učitel určí **2–3 tréninková stanoviště** zaměřená na základní fotbalové dovednosti (např. přihrávka, vedení míče, střelba na cíl).
- **Na každém stanovišti (např. 5 minut):**
 - **Žák s již osvojenými dovednostmi (trenér):** Ukazuje správnou techniku, radí a trpělivě vysvětluje. Dává konstruktivní zpětnou vazbu.
 - **Žák, který se učí (fotbalista):** Aktivně se snaží napodobit techniku, poslouchá rady a ptá se.
- **Klíčové jsou: trpělivost, pochopení a vzájemný respekt.**

3. Reflexe (závěr):

- Po tréninku si sedneme a popovídáme si:
 - Jak se vám dařilo učit se od kamaráda / radit mu? Co bylo nejtěžší/nelepší?
 - Proč je důležité podporovat každého v týmu, i když třeba zatím neumí tolik jako ostatní?

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
KK osobnostní a sociální Empatie a porozumění druhým KOS-EMP-000-ZV9-001	<i>Vyrovňuje se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem.</i>	- uvědomuji si, že jsem pro žáky aktivním vzorem etického chování a empatie - ve výuce v rámci různých témat věnuji pozornost otázkám etiky a mezilidských vztahů a provázím žáky diskusí o situacích, které vyžadují empatii a respekt - podporuji vzájemnou pomoc mezi žáky (ve výuce, ale i při překonávání osobních výzev) - oceňuji žáky za ohleduplné chování a projevy empatie
KK k podnikavosti a pracovní Spolupráce a týmová práce KPP-TYM-000-ZV9-001	<i>Efektivně přispívá k úspěšné týmové spolupráci.</i>	- vytvářím různorodé pracovní skupiny, aby se žáci učili spolupracovat s jinými lidmi, pomáhám žákům nastavit role, nabízím možnost výběru rolí - posiluji pocit individuální a kolektivní zodpovědnosti tím, že zadávám skupině dílčí úkoly (podporuji rozdělování úkolů a dbám na to, aby každý ze členů skupiny plnil své povinnosti a zapojil se do společné práce)

Metodický komentář pro učitele

- **Příprava tréninkových stanovišť:**
 - Mějte připravená 2–3 **jednoduchá stanoviště** s jasnými instrukcemi pro nácvik fotbalových dovedností (např. přihrávky o zeď, vedení míče slalomem mezi kužely, střelba na malou branku zblízka).
 - Zdůrazněte **kvalitu provedení nad rychlostí/počtem**.
- **Vrstevnické učení – role učitele:**
 - **Školení „trenérů“:** Krátce před nácvikem vysvětlíte žákům s lepšími dovednostmi, **jak správně radit** (pozitivně, konkrétně, trpělivě, ukazovat).

- **Dohled a podpora:** Aktivně procházejte mezi dvojicemi. Opravujte techniku. Pozorujte, zda žáci správně učí a učí se. V případě potřeby zasáhněte a ukažte správnou techniku nebo pomozte s navázáním komunikace.
- **Oceňujte trpělivost a snahu o vysvětlení,** nejen o provedení.
- **Závěrečná reflexe:**
 - Věnujte jí dostatek času. Bude to nejdůležitější část pro naplnění výstupu.
 - Klad'te otevřené otázky, které vedou k hlubšímu zamyšlení nad chováním a pocity.
 - **Pochvalte konkrétní příklady spolupráce, fair play a podpory,** které jste během hodiny viděli.

Popis ověřování

Ověřování probíhá především **pozorováním učitele** během celé hodiny a **hodnocením závěrečné reflexe**.

1. Pozorování během „Tréninkového stanoviště“:

- **Aktivní zapojení do vrstevnického učení:** Snaží se žáci s lepšími dovednostmi trpělivě radit a ukazovat? Snaží se žáci, kteří se učí, aktivně napodobit a ptát se?
- **Kvalita zpětné vazby:** Dávají si žáci konstruktivní a uctívou zpětnou vazbu?
- **Projev respektu:** Je patrný respekt mezi žáky s různými úrovněmi dovedností?
- **Spolupráce:** Plní každý žák svou roli ve skupině v rámci nácviku (trenér učí, trénovaný se učí)?

2. Hodnocení během „Reflexe“:

- **Pochopení olympijských myšlenek:** Jsou žáci schopni pojmenovat a vysvětlit, co znamená respekt a podpora při pohybových aktivitách?
- **Spolupráce:** Jak žákům pracovalo v přidělené roli? Plnili svoji roli „trenéra“/„trénovaného“ dobře? Byli zapojeni do činnosti a aktivní? Jak se projevoval pocit odpovědnosti?
- **Propojování s praxí:** Uvědomují si žáci rozdílnost pohybových dovedností, předpokladů a zájmů ostatních?
- **Přenos do života:** Uvědomují si význam těchto myšlenek i mimo sport?

Učitel by neměl hodnotit sportovní výkon, ale plnění zadaných úkolů, **kvalitu sociálních interakcí, úroveň empatie, respektu a aktivní snahy o vzájemnou podporu (předávání/přijímání zpětné vazby)** v průběhu celé hodiny.